

Zbirka odločb sodne prakse

Zadeva T-189/14

**Deza, a.s.
proti
Evropski agenciji za kemikalije (ECHA)**

„Dostop do dokumentov – Uredba (ES) št. 1049/2001 – Dokumenti, ki jih hrani ECHA in vsebujejo informacije, predložene v postopku v zvezi s prošnjo za avtorizacijo uporabe snovi di(2-etilheksil)ftalata (DEHP) – Odločba o razkritju nekaterih informacij, ki jih tožeča stranka šteje za zaupne – Izjema v zvezi z varstvom poslovnih interesov – Pojem zasebnosti – Lastninska pravica – Obveznost obrazložitve“

Povzetek – Sodba Splošnega sodišča (četrti senat) z dne 13. januarja 2017

1. *Institucije Evropske unije – Pravica javnosti do dostopa do dokumentov – Uredba št. 1049/2001 – Izjeme od pravice dostopa do dokumentov – Zavrnitev dostopa – Možnost opreti se na splošne domneve, ki veljajo za določeno kategorijo dokumentov – Predmet – Obstoj splošne domneve, ki se uporablja za dokumente, predložene v okviru postopka avtorizacije kemične snovi – Neobstoj – Kršitev lastninske pravice – Neobstoj*

(Listina Evropske unije o temeljnih pravicah, člen 17; uredbi Evropskega parlamenta in Sveta št. 1049/2001, člen 4, in št. 1907/2006, člen 118)

2. *Institucije Evropske unije – Pravica javnosti do dostopa do dokumentov – Uredba št. 1049/2001 – Izjeme od pravice dostopa do dokumentov – Varstvo poslovnih interesov – Področje uporabe – Zbir znanstvenih študij, predstavljenih v okviru postopka avtorizacije kemične snovi – Vključitev – Pogoj*

(uredbi Evropskega parlamenta in Sveta št. 1049/2001, uvodni izjavi 4 in 11 ter člen 1(4), in št. 1907/2006, člen 118)

3. *Institucije Evropske unije – Pravica javnosti do dostopa do dokumentov – Uredba št. 1049/2001 – Izjeme od pravice dostopa do dokumentov – Varstvo poslovnih interesov – Zavrnitev dostopa – Obveznost obrazložitve – Obseg*

(Uredba Evropskega parlamenta in Sveta št. 1049/2001, člen 4)

4. *Institucije Evropske unije – Pravica javnosti do dostopa do dokumentov – Uredba št. 1049/2001 – Izjeme od pravice dostopa do dokumentov – Varstvo poslovnih interesov določene osebe – Obseg*

(Uredba Evropskega parlamenta in Sveta št. 1049/2001, člen 4(2), prva alineja)

5. *Sodni postopek — Navajanje novih razlogov med postopkom — Pogoji — Razširitev obstoječega tožbenega / pritožbenega razloga — Dopustnost*
(Poslovník, člen 48(2), prvi pododstavek)
 6. *Približevanje zakonodaj — Registracija, evalvacija in avtorizacija kemikalij — Uredba REACH — Objava nekaterih informacij o registriranih snoveh na spletu — Podatki, ki ustrezajo vrednostim DNEL in PNEC neke snovi — Obseg obveznosti objave*
(Uredba Evropskega parlamenta in Sveta št. 1907/2006, člen 119(1)(f))
 7. *Približevanje zakonodaj — Registracija, evalvacija in avtorizacija kemikalij — Uredba REACH — Objava nekaterih informacij o registriranih snoveh na spletu — Informacije, predložene v postopku avtorizacije — Kršitev Sporazuma o trgovinskih vidikih pravic intelektualne lastnine (TRIPS) — Neobstoje*
(Sporazum TRIPS, člen 39(2) in (3); Uredbi Evropskega parlamenta in Sveta št. 1049/2001 in št. 1907/2006, člen 119)
 8. *Institucije Evropske unije — Pravica javnosti do dostopa do dokumentov — Uredba št. 1049/2001 — Izjeme od pravice dostopa do dokumentov — Varstvo poslovnih interesov — Prevladujoč javni interes, ki upravičuje razkritje dokumentov — Sklicevanje na načelo preglednosti — Nujnost uveljavljanja posebnih preudarkov v zvezi z obravnavanim primerom*
(Uredba Evropskega parlamenta in Sveta št. 1049/2001, člen 4(2))
 9. *Približevanje zakonodaj — Registracija, evalvacija in avtorizacija kemikalij — Uredba REACH — Objava nekaterih informacij o registriranih snoveh na spletu — Podatki, ki ustrezajo vrednostim DNEL in PNEC neke snovi — Utemeljitev na podlagi načela preglednosti*
(Uredba Evropskega parlamenta in Sveta št. 1907/2006, uvodna izjava 117 in člen 119(1)(f))
 10. *Akti institucij — Obrazložitev — Obveznost — Obseg*
(člen 296 PDEU)
 11. *Temeljne pravice — Listina Evropske unije o temeljnih pravicah — Lastninska pravica — Področje uporabe — Pravice, iz katerih izhaja pridobljen pravni položaj — Pojem*
(Listina Evropske unije o temeljnih pravicah, člen 17(1))
 12. *Institucije Evropske unije — Pravica javnosti do dostopa do dokumentov — Uredba št. 1049/2001 — Izjeme od pravice dostopa do dokumentov — Varstvo postopka odločanja — Pogoji — Konkretna, dejanska in resna oslabitev navedenega postopka*
(Uredba Evropskega parlamenta in Sveta št. 1049/2001, člen 4(3))
1. Na področju dostopa javnosti do dokumentov institucij Unije je bila zadevnim institucijam in agencijam priznana možnost, da se oprejo na splošne domneve, ki veljajo za določeno vrsto dokumentov, saj lahko podobne splošne ugotovitve veljajo za prošnje za razkritje, ki se nanašajo na dokumente iste vrste.

Uporabo takih splošnih domnev narekuje zlasti nujna potreba po zagotovitvi pravilnega delovanja zadevnih postopkov in tega, da se ne ogrozijo njihovi cilji. Tako lahko priznavanje neke splošne domneve temelji na nezdržljivosti dostopa do dokumentov nekaterih postopkov z učinkovitim potekom teh postopkov in na nevarnosti, da bi bili ti oslabljeni, glede na to, da splošne domneve omogočajo ohranitev celovitosti poteka postopka z omejitvijo vpletanja tretjih oseb. Uporaba posebnih pravil, določenih v pravnem aktu, ki se nanaša na postopek pred institucijo Unije, za potrebe katerega so bili predloženi zaproseni dokumenti, je eno od meril, ki lahko upravičijo priznavanje splošne domneve.

Uredba št. 1907/2006 o registraciji, evalvaciji, avtorizaciji in omejevanju kemikalij (REACH) v nasprotju s položaji, za katere je bila priznana uporaba splošnih domnev zavrnitve dostopa do dokumentov, izrecno ureja razmerje med to uredbo in Uredbo št. 1049/2001 o dostopu javnosti do dokumentov Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije. Člen 118 Uredbe št. 1907/2006 namreč določa, da se za dokumente, ki jih hrani Evropska agencija za kemikalije (ECHA), uporabi Uredba št. 1049/2001. Uporabe dokumentov iz spisa v zvezi s postopkom avtorizacije uporabe kemične snovi ne ureja restriktivno. Navedena uredba dejansko ne določa omejitve dostopa do spisa na zadevne stranke ali pritožnike. Splošna domneva torej ne izhaja iz določb Uredbe št. 1907/2006. Tako ni mogoče priznati, da bi se v postopku avtorizacije, določenem s to uredbo, za dokumente, posredovane ECHA, štel, da so v celoti očitno zajeti z izjemo v zvezi z varstvom poslovnih interesov prosilcev za avtorizacijo.

V zvezi s tem člena 8 Evropske konvencije o človekovih pravicah in člena 17 Listine o temeljnih pravicah ni mogoče razlagati tako, da določata samodejno izjemo od načela razkritja za dokumente, pripravljene v okviru poslovne dejavnosti zasebnega subjekta. V primeru prošnje za dostop, ki jo vložijo tretja oseba za to vrsto dokumentov, se namreč zahteva konkreten in dejanski preizkus vsakega od teh dokumentov, razen v primerih, za katere je sodišče Unije priznalo obstoj splošne domneve zavrnitve dostopa do zadevnih dokumentov.

(Glej točke 34, 37, 39, 40 in 163.)

2. Postopek s prošnjo za avtorizacijo uporabe kemične snovi je urejen z Uredbo št. 1907/2006 o registraciji, evalvaciji, avtorizaciji in omejevanju kemikalij (REACH), ki določa postopek Unije za avtorizacijo uporabe kemičnih snovi. Člen 118 navedene uredbe določa, da se za dokumente, ki jih hrani Evropska agencija za kemikalije (ECHA), uporabi Uredba št. 1049/2001 o dostopu javnosti do dokumentov Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije. Iz tega izhaja, da je treba, kar zadeva dokumente, ki jih hrani ECHA, praviloma spoštovati načelo čim širšega dostopa javnosti do dokumentov, kot je navedeno v uvodni izjavi 4 in v členu 1 Uredbe št. 1049/2001. Za načelo čim širšega dostopa javnosti do dokumentov pa kljub temu veljajo nekatere omejitve, ki temeljijo na javnem ali zasebnem interesu. Uredba št. 1049/2001, zlasti v uvodni izjavi 11 in členu 4, namreč določa ureditev izjem, s katero je institucijam, uradom in agencijam naloženo, da ne razkrijejo dokumentov, kadar bi to razkritje oslabilo katerega od teh interesov.

Kar zadeva prošnjo za dostop do informacij v zvezi z znanstvenimi študijami in njihovo vsebino, predloženih v okviru prošnje za avtorizacijo, ni razvidno, da bi razkritje zgolj zbira opisnih podatkov, ki so v njih navedeni in ki so javnosti dostopni, lahko zadostovalo za oslabitev varstva poslovnih interesov prosilca za avtorizacijo. Zадnjenavedeni pa mora dokazati, kako bi v obravnavanem primeru navedeni zbir znanstvenih podatkov bil občutljiv poslovni podatek in da bi se z njegovim razkritjem oslabili njegovi poslovni interesi. Tudi če je treba ugotoviti, da bi lahko imela sistemizacija informacij, ki jo opravi navedeni prosilec, neko poslovno vrednost, bi te informacije spadale med poslovne interese, katerih varstvo se zagotavlja s členom 4(2) Uredbe št. 1049/2001, šele če bi presoje, ki bi jih ta izvedel pri tem opravi izboru podatkov, pomenile dodano vrednost, in sicer, če bi bile torej sestavljene na primer iz novih znanstvenih spoznanj ali ugotovitev v zvezi z iznajdljivo strategijo, tako da bi za podjetje pomenila poslovno prednost v razmerju do konkurentov.

(Glej točke 50, 51, 60 in 67.)

3. Glej besedilo odločbe.

(Glej točke od 52 do 54.)

4. Glej besedilo odločbe.

(Glej točki 55 in 56.)

5. V skladu s členom 48(2), prvi pododstavek, Poslovnika navajanje novih razlogov med postopkom ni dovoljeno, razen če ti izhajajo iz pravnih in dejanskih okoliščin, ki so se pojavile med postopkom. Tožbeni razlog, ki pomeni neposredno ali implicitno razširitev predhodno navedenega razloga in ki je z njim v tesni zvezi, je treba razglasiti za dopusten. Poleg tega se prepoved iz člena 48(2) Poslovnika nanaša le na nove tožbene razloge, ne nasprotuje pa temu, da tožeče stranke navajajo nove člene v utemeljitev tožbenih razlogov, ki so vsebovani že v tožbi.

(Glej točko 91.)

6. Tako iz člena 119(1)(f) Uredbe št. 1907/2006 o registraciji, evalvaciji, avtorizaciji in omejevanju kemikalij (REACH) kot tudi iz Priloge I k tej uredbi izhaja, da se morajo ob upoštevanju pomembnosti podatkov v zvezi z vrednostmi DNEL (mejna vrednost, pod katero snov nima učinka) in PNEC (predvidena koncentracija brez učinka) za varstvo zdravja ljudi in okolja ocena kemijske varnosti snovi in podatki, ki iz nje izhajajo, nanašati na vse opredeljene uporabe in zajemati vse stopnje življenjskega ciklusa navedene snovi ter da je treba te podatke objaviti. Obveznost objave v skladu z zgoraj navedeno določbo vsekakor velja za vrednosti DNEL in PNEC, vsebovane v poročilu o kemijski varnosti, ki je priloženo prošnji za avtorizacijo.

V zvezi z obsegom obveznosti objave informacij, določene s členom 119(1)(f) Uredbe št. 1907/2006, so s to obveznostjo zajete minimalne informacije o metodi izpeljave ali napovedi vrednosti DNEL in PNEC ter o korelaciji z drugimi vrednostmi. Te minimalne informacije so namreč nepogrešljive za razumevanje, kaj pomenijo vrednosti DNEL in PNEC, in za ugotovitev, na kaj se nanašajo. Priznati je treba torej, da bi se, če bi se objavile zgolj vrednosti brez katere koli obrazložitve njihovega pomena, zgoraj navedeni določbi odvzel polni učinek.

(Glej točki 105 in 108.)

7. Če za področje, na katero se nanaša Sporazum o trgovinskih vidikih pravic intelektualne lastnine (TRIPS), obstaja ureditev Unije, se uporablja pravo Unije, kar pomeni obveznost, da se razlaga čim bolj v skladu s tem sporazumom, vendar pa zadevni določbi tega sporazuma ni mogoče pripisati neposrednega učinka.

V zvezi s tem je treba Uredbi št. 1049/2001 o dostopu javnosti do dokumentov Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije in št. 1907/2006 o registraciji, evalvaciji, avtorizaciji in omejevanju kemikalij (REACH) razlagati tako, da se zagotovi njuna skladnost z vsebino člena 39(2) in (3) Sporazuma TRIPS. Zadnjenavedena določba pa ne more pomeniti, da varstvo, ki se priznava pravicam intelektualne lastnine, absolutno prevlada nad domnevo v korist razkritju informacij, predloženih v okviru prošnje za avtorizacijo uporabe kemične snovi. Tako bi pristop, v skladu s katerim bi informacije, predložene v okviru postopka avtorizacije kemične snovi, pomenile poslovne skrivnosti (zaupne informacije) v smislu člena 39(2) Sporazuma TRIPS, privedel do tega, da se člen 119 Uredbe št. 1907/2006 ne bi uporabil. Takega pristopa pa ni mogoče sprejeti, saj bi dejansko privedel do tega, da bi se izpodbijala zakonitost te določbe glede na člen 39(2) in (3) Sporazuma TRIPS.

(Glej točke 116, 149 in 151.)

8. Glej besedilo odločbe.

(Glej točki 123 in 124.)

9. V zvezi s prošnjo za razkritje vrednosti DNEL (mejna vrednost, pod katero snov nima učinka) in PNEC (predvidena koncentracija brez učinka), navedenih v poročilu o kemijski varnosti in v analizi alternative, ki sta bila predstavljena v okviru postopka avtorizacije uporabe kemične snovi, tudi ob predpostavki, da so te vrednosti zajete s poslovnim interesom prosilca za avtorizacijo, člen 119(1)(f) Uredbe št. 1907/2006 o registraciji, evalvaciji, avtorizaciji in omejevanju kemikalij (REACH) določa, da se dajo javnosti na voljo po uradni dolžnosti. Ta obveznost dajanja na voljo je v uvodni izjavi 117 iste uredbe utemeljena s potrebo po tem, da se državljanom Unije omogoči dostop do informacij o snoveh, katerim so lahko izpostavljeni, da lahko sprejemajo ozaveščene odločitve v zvezi z njihovo uporabo.

Iz člena 119(1) Uredbe št. 1907/2006 in iz njene uvodne izjave 117 izhaja, da je zakonodajalec Unije menil, da je razkritje informacij, ki je v njiju navedeno, vprašanje prevladujočega interesa. Navedeni zakonodajalec je že izvedel tehtanje interesov in ugotovil, da je interes za razkritje informacij v zvezi z vrednostmi DNEL in PNEC pomembnejši od interesa prosilca za avtorizacijo za njihovo nerazkritje, ker se te informacije nanašajo na najpomembnejše interese, ki obstajajo, torej tiste, ki se nanašajo na zdravje ljudi in okolje. Ti preudarki omogočajo ugotovitev, da ima načelo preglednosti poseben pomen, ki bi lahko prevladal nad morebitnimi razlogi, ki utemeljujejo zavrnitev razkritja navedenih informacij. Enako velja glede vrednosti izpostavljenosti NOAEL, torej vrednosti izpostavljenosti, s katerimi se navaja raven brez vsakršnega opaženega škodljivega učinka, vsebovanih v pristopih, metodah in preudarkih.

(Glej točke od 127 do 129.)

10. Glej besedilo odločbe.

(Glej točko 133.)

11. Glej besedilo odločbe.

(Glej točko 161.)

12. Glej besedilo odločbe.

(Glej točki 172 in 173.)